

یادداشت‌ها

۱- مارتف **Julius Martov** (۱۹۲۳-۱۸۷۳) - از بنیان‌گذاران حزب سوسیال‌دموکرات روسیه و از هم‌کاران نزدیک لنین در دوره‌ی اولیه سوسیال‌دموکراسی روسیه. بعدها یکی از رهبران منشویک‌ها شد و با انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ مخالفت کرد.

دن **Feodor Dan** (۱۹۴۷-۱۸۷۱) - از رهبران منشویک‌ها که عضو هیأت‌رئیس‌ه شورای پتروگراد در سال ۱۹۱۷ نیز بود، وی با انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ مخالفت کرد.

تسرتلی **Iraklii Tsereteli** (۱۹۵۹-۱۸۸۲) - از رهبران منشویک‌ها که بعداً نیز در حکومت موقت کرنسکی از مارس تا اوت ۱۹۱۷ وزیر بود.

۲- پارووس **Alexander Parvus** (۱۹۲۴-۱۸۶۹) - از تنوریسین‌های مارکسیست اروپای شرقی در اوایل قرن بیستم. تروتسکی در هم‌کاری با وی بود که ابتدا به نتایج تنوری انقلاب مداوم رسید. ولی بعدها که پارووس از رهبران جناح موافق جنگ جهانی اول در حزب سوسیال‌دموکرات آلمان شد، تروتسکی به کلی از وی جدا شد.

۳- ویت **Sergei Y. Witle** نخست‌وزیر روسیه تزاری از سال ۱۹۰۳ تا ۱۹۰۶.

دورنوو **P. Durnovo** وزیر کشور در کابینه‌ی ویت در دوره‌ی انقلاب ۱۹۰۵- وی یکی از ارتجاعی‌ترین سیاستمداران تزاری بود.

۴- "قشر ممتاز سوم" the Third Estate - در جامعه ی فنودالی هر یک از اقشاری که از امتیازات ویژه ی سیاسی/ اقتصادی/ اجتماعی برخوردار بودند خوانده می شدند. قشر ممتاز اول، روحانیون و قشر ممتاز دوم، اشراف بودند. در طی دوران گذار به سرمایه داری کلیه اقشاری که در مبارزه علیه این امتیازات درگیر بودند به Third Estate معروف شدند. تعریف ترکیب اجتماعی دقیق این مقوله بسیار دشوار است Albert Soboul. در کتاب خود، انقلاب فرانسه ۱۷۹۹-۱۷۸۷ در این باره چنین می نویسد:

"قشر ممتاز سوم" طبقات عامه را در روستاها و شهرها دربر می گرفت. بورژوازی پائین و متوسط، عمدتاً صنعت گران و تاجران را نیز شامل می شد، اگر چه تمیز روشن بین این کاتگوری های مختلف اجتماعی ممکن نیست. به اینان، اعضاء حرفه های آزاد را نیز باید اضافه کرد: آن رؤسای دادگاهی که به قشر اشراف ارتقاء نیافته بودند، وکلا، ماموریت ثبت احوال، معلمین، دکترها، و جراحان. نمایندگان شرکت های بزرگ و مالی به قشر فوقانی بورژوازی تعلق داشتند. از جمله معتبرترین شان متخصصین مالی، صاحبان کشتی، تحصیل داران مالیاتی، و بانک داران بودند. اینان، از طریق بسیار از اشراف سبقت گرفته بودند، ولی آرمانشان این بود که از طریق کسب مقامات دولتی و تشرّف، به صفوف اشرافیت راه یابند. آن چه که به "قشر ممتاز سوم"، علی رغم این گوناگونی اجتماعی، وحدت ذاتی اش می بخشید، مخالفت آن با مراتب موجود ممتاز و مطالبه ی تساوی مدنی بود.

از ترجمه ی انگلیسی، صفحات ۳ و ۴

۵- ژاکوبینیزم Jacobinism - گرایشی در انقلاب کبیر فرانسه که جناح چپ رهبری جنبش بود. از معروف ترین رهبرانسان روبسپیر و مارا را

می توان نام برد. روبسپیر رهبر حکومت فرانسه در دوره ۹۴-۱۷۹۳ تا قبل از سقوط ژاکوبین ها از حکومت و روی کار آمدن ناپلئون بناپارت- بود.

۶- استولپین **Peter Stolypin** (۱۹۱۱-۱۸۶۲)- سیاستمدار ارتجاعی دوران تزار. در دوره ی پس از شکست انقلاب ۱۹۰۵ به مقام رئیس الوزرائی رسید. در دوره ی نخست وزیریش برنامه ی اصلاحات ارضی ای را طرح کرد که هدف آن کمک به انکشاف قشری از دهقانان ثروتمند و انهدام کمون های روستاها بود.

۷- دوما **Duma**- پارلمان روسیه که در سال ۱۹۰۵ توسط تزار نیکلای دوم تأسیس شد. قدرت این پارلمان بسیار محدود بود و تزار به میل خود تصمیمات آن را تصویب یا لغو می کرد.

۸- هوهن زلرن **Hohenzollern**- خاندان سلطنتی حاکم بر آلمان از سال ۱۸۷۱ تا نوامبر ۱۹۱۸ که رژیم سلطنتی را انقلاب آلمان سرنگون کرد و قیصر ویلهم استعفا داد.

۹- هیندنبورگ **Paul von Hindenburg** (۱۹۳۴-۱۸۴۷)- فیلد مارشال پروسی ارتش آلمان. در جنگ جهانی اول فرمانده قوای آلمان شد. بعداً به سال ۱۹۲۵ به ریاست جمهوری انتخاب شد و در ژانویه ۱۹۳۳ هیتلر را به مقام کنسول اعظم منصوب کرد.

۱۰- رژیم سوم ژوئن- در طی روزهای ۱۴ الی ۱۶ ژوئن ۱۹۰۷ استولپین، نخست وزیر وقت روسیه تزاری، از دوما خواست که ۵۵ نفر از اعضای دوما- همه گی نمایندگان سوسیال دموکرات- را برای دستگیری و محاکمه تسلیم دولت کنند. دوما این خواست را نپذیرفت.

استولیپین نمایندگان سوسیال دموکرات را دستگیر کرده، دوماً دوم را منحل کرد و دستور انتخابات دوماً سوم را همراه با قوانین جدید انتخاباتی که مغایر قانون اساسی بود صادر نمود. این کودتا دوره ای را آغاز کرد که در تایخ روسیه به رژیم سوم ژوئن معروف شد. سوم ژوئن به تقویم قبل از انقلاب روسیه مطابق می شود با ۱۶ ژوئن به تقویم متداول مسیحی.

بازنویس: یاشار آذری

آدرس اینترنتی کتاب خانه: <http://www.iwsn.org/nashr.htm>

آدرس پستی: BM Kargar, London WC1N 3XX, UK

ایمیل: yasharazarri@yahoo.com

مسئول نشر کارگری سوسیالیستی: یاشار آذری

تاریخ بازنویسی: ۱۳۸۰